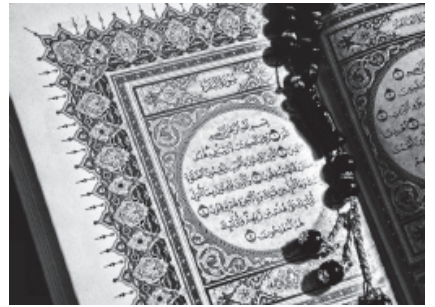

എ.വൈ.ആർ

രാത്രികാലത്ത് നിദ്രയിലാണ്ടു കിടന്ന ശേഷം പിറ്റേന്ന് പ്രഭാതത്തിലേക്ക് ഉണർന്നെഴുന്നേൽക്കുന്നത് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിന്റെ ദൈനംദിനാനുഭവമാണ്. അതുപോലെ മരണമാകുന്ന മഹാ നിദ്രയിൽനിന്ന് അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുമെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ മുൻധാരണയും പക്ഷപാതിത്വവുമില്ലാതെ ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് നിഷ്പ്രയാസം കഴിയും.

80. അവനാകുന്നു ജീവിപ്പിക്കുന്നതും മരിപ്പിക്കുന്നതും. രാപ്പകൽ മാറ്റമുണ്ടാകുന്നത് അവന്റെ ആജ്ഞാനുസാരമത്രെ. നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നില്ലേയോ?!

وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

80

അവനാകുന്നു ജീവിപ്പിക്കുന്നവനും മരിപ്പിക്കുന്നവനും = وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ

അവനു വേണ്ടിയാകുന്നു (അവന്റെ ആജ്ഞാനുസാരമത്രെ) = وَلَهُ

നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നില്ലേയോ = أَفَلَا تَعْقِلُونَ രാപ്പകൽ വ്യത്യാസം (മാറ്റം ഉണ്ടാകുന്നത്) = اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

രാപ്പകൽ വ്യത്യാസം- اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ-എന്നു പറഞ്ഞത് രാവു പകലും ഒന്നിനു പിറകെ ഒന്നായി മാറി മാറി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതിനെയാണ്. വ്യത്യസ്ത ഗുണങ്ങളിൽ രാവ്നെയും പകലിനെയും ദൈർഘ്യം അൽപസമത്വം വ്യത്യാസപ്പെടുന്നതും രാപ്പകൽ വ്യത്യാസത്തിൽ പെടുന്നു. രാപ്പകലുകൾ കണിശമായ കണക്കിലും വ്യവസ്ഥയിലും മാറി മാറി വരുന്നതിനെ അതിപ്രധാനമായ ദൈവിക ദൃഷ്ടാന്തമായി ഖുർആൻ ആവർത്തിച്ച് ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നുണ്ട്. രാപ്പകലുകളുടെ വരവും പോക്കും ഈ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ നിയന്ത്രണം അതിന്റെ സ്രഷ്ടാവിന്റെ ബലിഷ്ഠ ഹസ്തങ്ങളിൽ ഭദ്രമാകുന്നു എന്നതിന്റെ തെളിവാകുന്നു. ഭൂമിക്കോ സൂര്യനോ മറ്റേതെങ്കിലും ശക്തിക്കോ ഇങ്ങനെയൊരു വ്യവസ്ഥ ആവിഷ്കരിക്കാനോ നടപ്പാക്കാനോ പറ്റില്ല. വല്ലവർക്കും കഴിയുമെങ്കിൽ അവ രണ്ടിന്റെയും സ്രഷ്ടാവിന്- രണ്ടിന്റെയും സ്രഷ്ടാവ് ഒരൊരു ശക്തി

യാണെങ്കിൽ- മാത്രമേ കഴിയൂ.

രാത്രികാലത്ത് നിദ്രയിലാണ്ടു കിടന്ന ശേഷം പിറ്റേന്ന് പ്രഭാതത്തിലേക്ക് ഉണർന്നെഴുന്നേൽക്കുന്നത് ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിന്റെ ദൈനംദിനാനുഭവമാണ്. അതുപോലെ മരണമാകുന്ന മഹാ നിദ്രയിൽനിന്ന് അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുമെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ മുൻധാരണയും പക്ഷപാതിത്വവുമില്ലാതെ ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് നിഷ്പ്രയാസം കഴിയും. ജീവിതവും മരണവും അരുളുന്നവനാരാണോ അവന്റെ ഹസ്തത്തിൽ തന്നെയാണ് രാപ്പകൽ കറക്കത്തിന്റെയും കടിഞ്ഞാൺ. ആ വിധാതാവിങ്കലേക്കാണ് പ്രവാചകൻ നിങ്ങളെ വിളിക്കുന്നത്. ആ വിളി അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് സ്വീകരിക്കുന്ന ഏതു വഴിയും പിഴച്ചു വഴിയാണ്. ഈ യാഥാർഥ്യം നിങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലാക്കാത്തതെന്തുകൊണ്ടാണ്? ■

81. പക്ഷേ ജനം അവരുടെ പൂർവികർ ഘോഷിച്ചതുതന്നെ ഘോഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالِ الْأَوَّلُونَ

82. അവർ ചോദിക്കുന്നു: മരിച്ചു മണ്ണും അസ്ഥികളുമായി കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെയും ഞങ്ങൾ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുകയോ?

قَالُوا أَوَّحًا مِّثْنًا وَكُنَّا تَرَابًا وَعِظْمًا إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ

83. ഈ വാഗ്ദാനം പണ്ടും ഞങ്ങൾ കേട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. ഞങ്ങളുടെ പിതാക്കളും ഏറെ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇതൊക്കെയും പൗരാണികരുടെ ഇതിഹാസങ്ങൾ മാത്രം.

لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَعَابَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

81 - 83

ലോഷിച്ചതു (തന്നെ) പോലെ = **مِثْلَ مَا جَاءَ** അവർ (ജനം) ലോഷിച്ചു(കൊണ്ടിരുന്നു) = **أَلْوَىٰ** പക്ഷേ = **بَلَّ**
 അവർ പറഞ്ഞു (ചോദിച്ചു) = **أَلْوَىٰ** പ്രഥമന്മാർ (അവരുടെ പൂർവികർ) = **أَلْوَىٰ**
 ഞങ്ങൾ മരിച്ചു മണ്ണും അസ്ഥികളുമായാ(യിക്കഴിഞ്ഞാൽ) = **أَعْدَا مِثْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا**
 ഞങ്ങൾ ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുന്നവർ തന്നെയോ (ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുകയോ) = **أَعْدَا لِمَبْعُوثُونَ**
 തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടു (ഈ വാഗ്ദാനം ഞങ്ങൾ കേട്ടിട്ടുള്ളതാണ്) = **لَقَدْ أَوْفَىٰ وَعَدْنَا نَحْنُ**
 പണ്ട്(ും) = **مِنْ قَبْلُ** ഈ = **هَذَا** ഞങ്ങളുടെ പിതാക്കളും (ഏറെ കേട്ടിട്ടുണ്ട്) = **وَأَبْنَاؤُنَا**
 ഇത് അല്ല (ഇതൊക്കെയും ആകുന്നു) = **إِنْ هَذَا**
 ആദ്യന്മാരുടെ ഇതിഹാസം അല്ലാതെ (പൂർവികരുടെ ഇതിഹാസങ്ങൾ മാത്രം) = **إِلَّا الْأَسْطِيزُ الْأَوْيَيْنِ**

മുകളിൽ പറഞ്ഞ സുവ്യക്തമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളും സുസ്ഥിരവും സുദ്രവ്യമായ സന്ദേശവും അതിന്റെ സുഗ്രാഹ്യമായ ന്യായങ്ങളുമൊന്നും യഥാർഥ ദൈവത്തെയും അവന്റെ ധർമ്മശാസനകളെയും നിഷേധിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചുറച്ച ധിക്കാരികളുടെ ഹൃദയങ്ങളിലേക്ക് ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുന്നില്ല. എല്ലാം കാണുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്തിട്ടും പഴയകാല നിഷേധികൾ പാടിക്കൊണ്ടിരുന്ന അതേ പല്ലവി തന്നെ പാടുകയാണവർ. മനുഷ്യൻ മരിച്ചു മണ്ണും എല്ലിൻതുണ്ടുകളുമായി മാറിയ ശേഷം പിന്നെയും ഉയിർത്തെഴുന്നേൽക്കുകയോ? അതൊരിക്കലും സംഭവിക്കാൻ പോകുന്നില്ല. നിങ്ങളിപ്പറയുന്നത് സംഭവിക്കുക വിദൂരമാണ്, അതിവിദൂരമാണ് - (23:36). ഈ പുനർജീവന വാദം നമ്മൾ എത്രയോ കേട്ടതാണ്. നമ്മുടെ പൂർവികരും കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്നതാണ്. മരണം ഇന്നത്തെ മനുഷ്യർക്കെന്ന പോലെ പൂർവിക മനുഷ്യർക്കും ഇഷ്ടമായിരുന്നില്ല. മരിച്ചു പോകുന്നതിനെ എല്ലാവരും ഭയപ്പെട്ടു. ഈ ലോകത്ത് പലതും നേടിക്കൊണ്ടും നഷ്ടപ്പെട്ടു കൊണ്ടും സ്ഥാപിച്ചു

കൊണ്ടും നശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും, ഒരിക്കലും അവസാനിക്കാത്തതും സഹലമാവാത്തതുമായ ആയിരമായിരം മോഹങ്ങൾ പുലർത്തിക്കൊണ്ടും നിരവധി വത്സരങ്ങൾ വിഹരിച്ചു നടന്ന മനുഷ്യൻ ഒരുകാലം വന്നെത്തുന്ന മരണത്തോടെ പൂർണ്ണമായി അവസാനിക്കുന്നില്ല, അവസാനിക്കാൻ പാടില്ല എന്ന് ചിലർക്ക് തോന്നി. മരണത്തോടുള്ള ഭയവും ജീവിതം തുടരാനുള്ള ആർത്തിയുമായിരുന്നു ആ തോന്നലിന്റെ പ്രചോദനം. ചിലർ പറഞ്ഞു: മരിച്ചവർ പരലോകത്ത് ജീവിക്കും. ചിലർ പറഞ്ഞു: ഈ ലോകത്തുതന്നെ പുനർജനിക്കും. ഓരോ വിഭാഗവും അതിനനുക്യലമായ തത്ത്വങ്ങളും ദർശനങ്ങളും ആവിഷ്കരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആത്മീയ ജ്ഞാനത്തിന്റെയും ദിവ്യവെളിപാടിന്റെയും പേരിൽ പല പല കഥകളുണ്ടാക്കി. എല്ലാം പൗരാണിക മനുഷ്യന്റെ ജീവിതസങ്കീർണ്ണതയിൽ നിന്നുരുവം കൊണ്ട മിത്തുകൾ മാത്രമാകുന്നു. ഞങ്ങൾ ഈ വിരട്ടലിലൊന്നും വീഴാൻ പോകുന്നില്ല. ഇന്നത്തെ പരലോക നിഷേധികൾ ഉന്നയിക്കുന്ന വാദങ്ങളുടെയും സാരാംശം ഇതുതന്നെയാണ്. ■

84. പ്രവാചകൻ ഈ ബഹുദൈവാരാധകരോട് ചോദിച്ചു നോക്കുക. ഭൂലോകവും അതിലുള്ള വരൊക്കെയും ആരുടേതാകുന്നു? നിങ്ങൾക്കറിയാമെങ്കിൽ പറയുവിൻ

قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾

85. തീർച്ചയായും അവർ പറയുക, അതൊക്കെയും അല്ലാഹുവിന്റേതാകുന്നു എന്നാണ്. എന്നിട്ടെന്താണ് നിങ്ങൾ ബോധവാന്മാരാകാത്തത് എന്ന് ചോദിക്കുക.

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾

86. അവരോട് ചോദിക്കുക: സപ്തവാനങ്ങളുടെ വിധാതാവാരാണ്? മഹിത സിംഹാസനത്തിന്റെ നാഥനാരാണ്?

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾

87. ആ പദവികളും അല്ലാഹുവിനുള്ളതാണെന്നു തന്നെയാണവർ പറയുക. എങ്കിൽ നിങ്ങൾ ആ വിധാതാവിനെ ഭയപ്പെടാത്തതെന്ത് എന്ന് ചോദിക്കുക.

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾

മറഞ്ഞുകിടക്കുന്ന സംഗതി ബോധതലത്തിലേക്ക് ഉണർത്തിക്കൊണ്ടുവരിക, ഓർക്കുക ആണ് - كُنْ . സ്രഷ്ടാവും ഉടമസ്ഥനും ആരാണോ അവൻ തന്നെയാണ് ആരാധിക്കപ്പെടേണ്ടതും അനുസരിക്കപ്പെടേണ്ടതും. എന്ത് എല്ലാവരും പ്രകൃത്യാ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരറിവാണ്. അതിനെ ബോധതലത്തിലേക്ക് ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുവരാൻ ആഹ്വാനം ചെയ്തിരിക്കുകയാണ്. അതിന് മുൻപ് - كُنْ تَعْلَمُونَ - നിങ്ങൾക്ക് അറിയാമെങ്കിൽ പറയുവിൻ- എന്നു പറഞ്ഞത് അവർക്കത് നന്നായറിയാം, അവരത് നിഷേധിക്കുകയില്ല എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ്. സംശയരഹിതമായ അറിവാണ് علم. ഭൂമിയും അതിലെ ചരാചരങ്ങളും അല്ലാഹുവിന്റേതാകുന്നു എന്ന് ഉറപ്പുണ്ടെങ്കിൽ, ആ ഉറച്ച അറിവിന്റെ ഭാഗം തന്നെയാണ് ഭൂമിയുടെ ആരാധനയും അനുസരണവും അല്ലാഹു മാത്രമാണെന്നതും. അതിനെ നിഷേധിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ വിശ്വാസം പൂർവാപര വിരുദ്ധമാകുന്നു. ഭൂമിയുടെ മേലുള്ള അല്ലാഹുവിന്റെ ഉടമസ്ഥൻ, സ്രഷ്ടാവ് എന്നീ സ്ഥാനങ്ങളുടെ നിഷേധമാണ് അതിന്റെ ആരാധനയും അനുസരണവും അവനല്ലാത്തവരാവുക എന്നത്.

ആദ്യം ഭൂലോകത്തെക്കുറിച്ച് ചോദിച്ച ശേഷം വാനലോകത്തെയും ദൈവിക സിംഹാസനത്തെയും കുറിച്ചു ചോദിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ നിരൂപാധികവും സമഗ്രവുമായ അധികാര ശക്തിയെയാണ് العرش العظيم പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നത്. ഭൂമിയും അതിലെ ചരാചരങ്ങളുമെന്ന പോലെ വാനലോകവും പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ പരമാധികാരവും അല്ലാഹുവിന്റേതു തന്നെയാണെന്ന് അറബികൾ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ഭൂമി സൃഷ്ടിച്ചത് ഒരു ദൈവം, ആകാശം സൃഷ്ടിച്ചത് മറ്റൊരു ദൈവം എന്ന സങ്കല്പം അവർക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നിട്ടും നിങ്ങൾ ആ ഏക ദൈവത്തെ ആരാധിക്കുകയോ അനുസരിക്കുകയോ ചെയ്യാതെ നിസ്സാര സൃഷ്ടികളെ അവന്റെ പങ്കാളികളാക്കിക്കൊണ്ട് അവന്റെ ദിവ്യതയെ അപകീർത്തിപ്പെടുത്താൻ ഭയപ്പെടാത്തതെന്ത് എന്നാണ് ചോദിക്കുന്നത്.

تلك-ന്റെ ആശയം **ഖുർആൻ ബോധനം** സൂറ: അൽ അൻഅം 75-ാം സൂക്തത്തിനു താഴെ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് പ്രപഞ്ചത്തിലെ സൂക്ഷ്മവും സ്ഥൂലവും ഗോചരവും അഗോചരവുമായ സകല സംവിധാനങ്ങളുടെയും കടിഞ്ഞാൺ ആകുന്നു. ഈയർത്ഥത്തിൽ **مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ** ന്റെ മറ്റൊരു ഭാഷ്യമാണ് **مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ**. സൃഷ്ടികളുടെ അതാനം തുലോം പരിമിതമാണ്. പ്രപഞ്ച സാകല്യത്തിൽ നിറഞ്ഞു കിടക്കുന്ന ദൈവികാധികാരത്തിന്റെ-تلك-ന്റെ ഇന്ദ്രിയ ഗോചരമായ വശങ്ങൾ മാത്രമേ അവർക്ക് അറിയാനാകൂ. മനുഷ്യന് തന്റെ ചുറ്റും എന്നല്ല, തനിക്ക് തന്നെയും പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അദൃശ്യമായ ദൈവിക വിധികളെപ്പോലും പൂർണ്ണമായി മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയില്ല. എങ്കിലും തങ്ങളെ ദൈവത്തോടുള്ള ഭക്തിക്കും ആരാധനക്കും പൂർണ്ണമായി സമർപ്പിക്കുന്ന ദാസന്മാർക്ക് അല്ലാഹു അവന്റെ മലക്കുത്തിന്റെ തേജസ്സ് അവനുദ്ദേശിക്കുന്നത്ര വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കും. അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്ന് സവിശേഷം ലഭിക്കുന്ന ഉത്തമമാണത്. ഇത്തരം ഉത്തമദാനത്തെക്കുറിച്ചാണ് **عَلَّمْتَهُم مِّنْ لَّدُنَّا عِلْمًا** (അദ്ദേഹ

ത്തിനു നാം നമ്മുടെ അടുക്കൽ നിന്ന് സവിശേഷ അതാനം പഠിപ്പിച്ചു-18:65) എന്ന് പറഞ്ഞത്. അല്ലാഹുവിന്റെ പരീക്ഷണങ്ങളെ യെല്ലാം വിജയകരമായി തരണം ചെയ്ത ഇബ്റാഹീമി(അ)നും വാന ഭൂവനങ്ങളുടെ മലക്കുത്ത് കാണിച്ചു കൊടുക്കുകയുണ്ടായി. **وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ** (6:75). മൂസാനബിയുടെ ഗുരുവായ ഖിദ്രിനും അല്ലാഹു നൽകിയത് ഇതേ 'ലദ്ദുന്നി'യായ അതാനമായിരുന്നു. അതുതന്നെയാണ് അതിനെക്കാൾ വളരെ വിപുലമായ തോതിൽ, ഇസ്രാഅ്-മിഅ്റാജിലൂടെ മുഹമ്മദ് നബി(സ)ക്കും അല്ലാഹു നൽകിയത്.

ആപത്തിലകപ്പെട്ട സഹായം തേടുന്നവനെ സഹായിച്ചതിനും അഭയം നൽകിയതിനും **جاء** എന്നു പറയും. അതിൽ നിന്നുള്ള വർത്തമാന ക്രിയാ രൂപമാണ് **جاء**. അതിന്റെ കർമ്മണി പ്രയോഗമാണ് **جاء**. അല്ലാഹു അവനോട് അഭയം തേടുന്നവർക്ക് അഭയമരുളുകയും രക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ അവൻ അഭയം നിഷേധിച്ചവരെ അല്ലെങ്കിൽ ശിക്ഷിക്കാനുദ്ദേശിച്ചവരെ സഹായിക്കാനോ രക്ഷിക്കാനോ കഴിവുള്ള ആരുമില്ല. ഈ വസ്തുതയും ബഹുദൈവാരാധകർക്ക് അറിവുള്ളതാണ്. തങ്ങളാരാധിക്കുന്ന ദൈവങ്ങൾ പരമേശ്വരന്റെ ഇഷ്ടത്തിനും തീരുമാനത്തിനും എതിരായി തങ്ങളെ രക്ഷിക്കുകയോ ശിക്ഷിക്കുകയോ ചെയ്യുമെന്ന് അവർ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. തങ്ങളുടെ ദൈവങ്ങൾ പരമേശ്വരനെ പ്രീണിപ്പിച്ച് അല്ലെങ്കിൽ അവരോടുള്ള അവന്റെ പ്രീതിയെ മുൻനിർത്തിയുള്ള ശിപാർശ കൊണ്ട് തങ്ങൾക്ക് രക്ഷയും അനുഗ്രഹവും നേടിത്തരുമെന്നാവരുടെ വിശ്വാസം. ഈ വിശ്വാസം പക്ഷേ, പ്രപഞ്ചത്തിലെ സകല സംഗതികളുടെയും നിയന്ത്രണം സമ്പൂർണ്ണമായി കൈയടക്കി വെച്ചിട്ടുള്ളത് അല്ലാഹുവാണെന്നും, അവന്റെ ഇഷ്ടത്തിനും തീരുമാനത്തിനുമെതിരെ ഒരു ഉപകാരവും ആർക്കും ചെയ്യാൻ കഴിവുള്ളവരായി ആരുമില്ലെന്നും ഉള്ള അവരുടെ പൂർവ്വികവിശ്വാസത്തിന്റെ നിഷേധമാകുന്നു. 88-ാം സൂക്തത്തിലെ **إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ** എന്ന വാക്യത്തിന്റെ താൽപര്യം ഇതാണ്: നിങ്ങളുടെ പൂർവ്വണതിഹാസങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുന്ന ദേവീ ദേവന്മാരിലാർക്കും നിങ്ങൾ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ പരമാധികാരമോ പരമേശ്വരനെ മറികടന്ന് വല്ലതും ചെയ്യാനുള്ള കഴിവോ വകവെച്ചു കൊടുത്തിട്ടില്ല. അഥവാ അങ്ങനെ വല്ലവരും ഉണ്ടെന്നാണെങ്കിൽ അവരാറാണെന്ന് പറഞ്ഞു തരിക. അതിനു നിങ്ങൾക്കാവില്ല. ഇപ്പറഞ്ഞ പരമാധികാരവും ആർത്തത്രാണ ശക്തിയും അല്ലാഹുവിനു മാത്രമേയുള്ളുവെന്ന് നിങ്ങൾക്ക് ബോധ്യമുണ്ട്. ഈ ബോധ്യമുണ്ടായിട്ടും നിങ്ങൾ വ്യാജ ദൈവങ്ങളിൽ വഞ്ചിതരാകുന്നതെങ്ങനെയാണ് - **فَأَنْتُمْ تُسْحَرُونَ** - എന്നാണ് മൂല വാക്യം. ആഭിചാരം ചെയ്യപ്പെടുന്നത്, കൺകെട്ടിനു വിധേയരാകുന്നത്, വശീകരിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നൊക്കെ അതിന് അർത്ഥമാകാം. അയാൾമാർമൃതെ യാഥാർത്ഥ്യമായും മറിച്ചും തോന്നിക്കുകയാണല്ലോ ആഭിചാരവും വശീകരണ വിദ്യയും കൺകെട്ടുമൊക്കെ ചെയ്യുന്നത്. ദൈവം ഏകനാണെന്നും അവൻ മാത്രമാണ് സർവശക്തനെന്നുമുള്ള യാഥാർത്ഥ്യം വ്യക്തമായി അറിഞ്ഞിരുന്നിട്ടും അവൻ അനേകനാണെന്നും അവന്റെ അധികാരശക്തികൾ വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്നും തോന്നിക്കുന്ന എന്താഭിചാരത്തിനാണ് 'നിങ്ങൾ വിധേയരായിരിക്കുന്നത്' എന്ന് ചോദിക്കുകയാണ്. ■